

Toimetaja veerg

*Päivi Märjamaa,
toimetaja*

Hiljuti juhtusin kusagilt meediast lugema tsitaati, mis kõlas järgmiselt: „Kui elate iga päeva nagu see oleks teie viimane, siis ühel päeval see tõesti nii ongi.”

Elul on aga kuni selle viimase päevani igaühe jaoks varuks ahvatlusi ja võimalusi, põnevust ja hingevalu.

Mõned meist saavad võimaluse osaleda eestlaste hiigelüritustel – laulu- ja tantsupidudel, mõnedele saab osaks luua ilu enda ümber ja mõned on inimesed, kes on pika elu jooksul teistele kinkinud armastust ning kindlustunnet.

Elus on ikka nii, et alati on keegi kellestki vanem ja põlvkondade vahe ei kao kusagile.

Meie selleaastastel koolilõpetajatel pole ballastiks veel edukuse ja vastutuse koormat, nemad võivad nautida algajaks olemise kergust ja teadmatust. Neil pole vaja väga muretseda oma elu esimeste läbikukkumiste pärast, pigem on kasulik teada, et elu lihtsalt virutab vahel malakaga, sellepärast ei tasu kaotada huvi ja usku.

Esimese nooruse läbinud inimesedki pannakse korduvalt tundma, et nad on maha pillanud teatepulga just selle üleandmisel. Asjad, mis alles äsja olid meie täiskasvanu elu keskmes, kaovad ja see on laostav.

Ainus võimalus ikkagi oma elu ja tegemisi nautida on neid armastada.

Ilusat suve ja armastust!

Jaanipäeval tunnustati kodukaunistajaid

President Meri kuulutas kümme aastat tagasi välja heakorrakonkursi „Kaunis kodu“. Konkursi sügavaim idee seisneb tegelikult mõttes, et kodu ei alga sinu enese õuega, kodu on kogu Eestimaa.

Kauni kodu konkurss tuletab inimestele eelkõige ikka meelde eraisiku kaunist kodu, samas vaatavad hindajad omavalitsustes ka asutusi, tööstushooneid ja muid ühiskondlikke paiku.

Kodukonkurss on suutnud igal pool Eestis kümne aastaga väga suurt tuntust koguda ja on inimeste seas suur sündmus. Seda oodatakse ja sügaval südames ihaldatakse järele jõuda teistele tiitli saanutele. Tegelikult on kaunid kodud ikkagi võrreldamatud, neid ühendab vaid inimeste soov ilu ja korra järele.

Meiegi vallas on ajalehes korduvalt puudutatud heakorrateemat, tähtsustatud töökultuuri ja innustatud inimesi oma ümbrust kauniks muutma. Lasteaias ja

koolis on korraldatud fotonäituseid puu- ja prügistest paikadest Puhja vallas, seegi peaks motiveerima inimesi lah-tisemate silmadega ringi käima, märkama ilusat ja kõrvaldama koledat.

Põhilised hindamiskriteeriumid parimate väljaselgitamiseks olid objekti välis-hooldus, haljastus, dekoratiivelemendid ja loomulikult üldmulje.

Selle aasta tunnustuse saajad on:

Puhja valla tänukirja ja 1000 kroonise preemia pälvis:

- Puhja alevikus Viljandi tee 23, Haimi Grünberg.

Peaministri tänukirja ja mastiviiru said:

- OÜ Heko Pöld, hästi haritud ja ilusate põllumassiivide eest;
- Vilsu talu Poriküla külast, Kadri ja Andres Tuvike.

Volikogu istungilt

Viive Paltseri, vallasekretär

Volikogu viimane istung enne suvepuhkusi toimus 27. juunil k.a. Istungil osales 8 volikogu liiget, puudusid Galina Rannula-Matikainen, Jaan Naarits, Aivi Puki, Niina Topoleva ja Heiki Rokka.

Istung algas vallavanema ülevaatega vallavalitsuse tegevustest:

- AS Emajõe Veevärgis toimus täna enne volikogu istungit aktsionäride üldkoosolek, kus jagati kõige uuemat infot toimuva kohta, nimelt 22. augustil on ehitaja leidmiseks pakkumiste avamine; pakkumiskutsed võtsid välja 7 firmat (K&H, Waterser, WT Wassertechnik, YIT, Aspi, Merko, Skanska); 23.septembriks peaks olema ehitusleping sõlmitud; lisarahastamise otsuse ja omaosaluse suuruse otsuse võtavad vastu Peaministri Büroo ja Keskkonnaministeerium; septembris asutatakse ettevõtte Emajõe Veevärk Opereerimine OÜ, kes hakkab osades valdades opereerima (vajalik min arv inimesi – 3000, teenuse hind 25 kr/m³).
- 31. mail toimus vallamajas KSH programmi avalik arutelu, kus osales 16 inimest;
- sõlmiti vallavalitsuse ja Lõuna Politseiprefektuuri vaheline finantseerimisleping summas 10 000 krooni abipolitsei tegevuse toetamiseks;
- eelmisel volikogu istungil vastuvõetud otsuste alusel viis vallavalitsus läbi avalikud suulised enampakkumised vallavara võõrandamiseks, mille käigus müüdi ära tuletõrjeauto (20 000 krooni) ja korter Ulila alevikus Kesk 14-4 (180 000 krooni);
- jätkub Puhja raamatukogu kolimine uutesse ruumidesse Puhja alevikus Nooruse 2a ja lugejatele on raamatukogu suletud kuni septembri 2007;
- remonditud on järgmised valla teed: Järvaküla–Kalmistu–Soova tee, Kaimi–Sibula tee koos kõrvalharuga, Põdramae ümbersõit, Räämsi bussipeatus, Oru-Mõisa-

nurme tee. Alustatud on Ridaküla tee remonti;

- Puhja Seltsimaja käsitööruumide remont on lõppjärgus;
- 19. juunil sõlmiti ostu-müügileping AS Revo Kommertsiga Ulila aleviku vee- ja kanalisatsioonirajatiste omandamiseks hinnaga 250 000 krooni eest;
- välja on saadetud pakkumiskutsed Puhja Gümnaasiumi töökojahoonere remondiks;
- Nooruse tänavalt on likvideeritud 2 ajutist ehitist – Mardi Äri ja Nooruse 16 Väike Pood;
- AS-iga Maves sõlmiti leping Puhja valla jäätmekava koostamiseks, eelnõu üleandmise tähtaeg on 25.10.07

Volikogu liikmed võtsid vallavanem Vahur Jaakma poolt esitatud informatsiooni teadmiseks.

Maanõunik Eda Vihand oli ette valmistanud maaküsimused:

1) vallavalitsus võttis tagasi eelnõu Kaimi külas Vello Lauri omanduses oleva Tuule kinnistu jagamise kohta, kuna Vello Lauri esitas vahetult enne istungi algust avalduse jagatud katastrirüksuste sihtotstarvete muutmiseks; kuna uut eelnõud polnud võimalik eelnevalt arutamata ette valmistada, tuleb Vello Lauri taotlus uuesti päevakorda sügisel peale puhkust;

2) arutati Ridaküla külas August Raidi omanduses oleva Liivaku kinnistu I maatüki sihtotstarbe muutmist maatulundusmaast elamumaaks ilma detailplaneeringut algatamata; volikogu võttis vastu otsuse Liivaku kinnistu sihtotstarbe muutmise kohta;

3) arutati kinnisasjaga liitmiseks sobivate maa-alade munitsipaalomandisse mittetaotlemise ettepanekut järgmistele maa-aladele:

3.1 Puhja alevikus Viljandi tee 18 ja Viljandi tee 20 kinnistutevaheline ca 200 m² suurune ala;

3.2 Puhja alevikus Muru tn 4, Muru tn 6 ja Öhtu tn 7 kinnistutevaheline ca 890 m² suurune ala;

3.3 Puhja alevikus Muru tn 8 ja Öhtu tn 9 kinnistutevaheline ca 380 m² suurune ala;

3.4 Räämsi külas Heko Sigala, AS Kavidla ja Uula Lihatoöstuse ca 2,5 ha suurune ala;

3.5 Vihavu külas Juraku kuivati, Puhja Liimpuidu ja Juraku hoidla ca 6000 m² suurune ala.

Volikogu ei pidanud vajalikuks loetletud maa-alade munitsipaalomandisse taotlemist ning neid on võimalik piirnevate maadega kinnistute omanikel taotleda enda kinnisasjaga liitmiseks.

Volikogu langetas ka otsused järgmistele valla varade kohta:

1) Ulila alevikus Kesk 4 valla bilansis olevate esimese korruse ruumide tasuta kasutusse andmiseks:

1.1. OÜ Ülikooli Perearstikeskusele Ulila Perearsti vastuvõturuumideks 33 m²;

1.2. OÜ Kogu Pere Apteegile Ulila apteegi müügiroomideks 35 m²;

1.3. AS Eesti Postile Ulila postipunkti teenindusruumideks üldpinnaga 18 m².

Vara kasutusse andmise lepingud lubati sõlmida kuni 2017 aastani.

2) Puhja Gümnaasiumi bilansis olev autobuss PAZ-672 kui koolile mittevajalik, lubati kinkida Eesti Maanteemuuseumile.

Probleemseks kujunes arutelu õiguse- ja korrakaitsekomisjoni ettepanekul vallavalitsuse poolt ettevalmistatud alkohoolsete jookidega kauplemise õise müügi (23.00–7.00) keelustamise eelnõu. Korrakaitsekomisjoni esimehe Tõnu Halliku arvamus kohaselt on kuritegevus, avaliku korra rikkumised ja alkohoolsete jookide tarbimine noorte hulgas oluliselt suurenenud, mille üheks põhjuseks on alkohoolsete jookide kättesaadavus ööpäevaringselt. Loetletud rikkumiste suurenemist tõendavad ka politsei aruanded. Kultuurikomisjon oli piirangu kehtestamise poolt, samas aga alatise sotsiaalkomisjoni esimehe Liilia Nõmmiku seisukoht oli piirangut mitte kehtestada. Viimase seisukohalt ei saa kuritegevus ja rikkumised alguse mitte piirangutest, vaid inimeste sotsiaalsest taustast ja kontrolli puudumisest kaubanduseeskirjade täitmisel.

Volikogu esimees Enn Pokk arvas kokkuvõtlikult, et antud teema tõstata-

mine on positiivne, kuid väljapakutud kellaaegade suhtes oli ta kahtlev. Küsimusega peaks tegelema Vabariigi Valitsus ja võtma vastu ühtse seisukoha selles küsimuses. Mõelda tuleks sisuliste tegevuste peale ja vajadusel teha märgukiri Vabariigi Valitsusele.

Tõnu Hallik ei jäänud rahule volikogu liikmete seisukoha ja tegevusetusega alkoholi müügi öise keelustamise otsustamisel.

Hääletamisele pandud otsuse projekti poolt oli 1, erapooletuid 3 ja vastu 4 volikogu liiget.

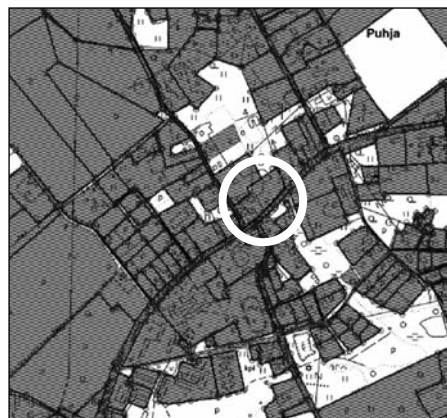
Eelmisel istungil oli teemaks arengukava muutmise vajaduse. Volikogu otsustas seekord algatada Puhja valla arengukava muutmise aastateks 2008–2021 ning otsuse poolt olid kõik kohalolnud volikogu liikmed. Eelnõu ettevalmistaja majandusnõunik Raido Kutsar lisas ka ajalise tegevusplaani.

Vallavalitsuse poolt ettevalmistatud eelnõud Puhja Huvikeskuse moodustamise, selle põhimääruse ja personali kinnitamiseks esitamise kohta, oli vallavanem sunnitud tagasi võtma alatise kultuurikomisjoni esindaja Karita Kir-

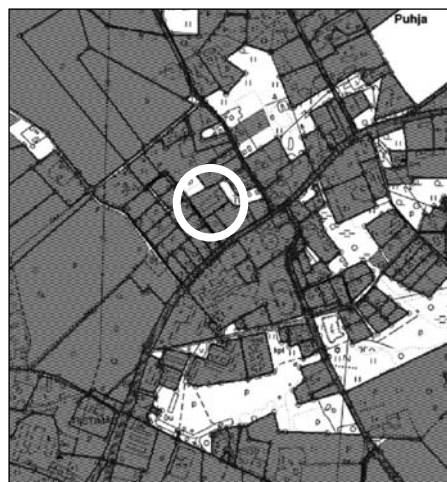
bitsa poolt istungil väljaõeldud komisjoni seisukoha tõttu. Kultuurikomisjon ei toeta huvikeskuse moodustamist, pigem näeksid nad Nooruse 2a teisele korrusele raamatukogu laiendamist. Samas sotsiaalkomisjon toetas igati vallavalitsuse ettepanekut, kuna ruume on hädasti vaja sotsiaalteenuste osutamise laiendamiseks ning noorte tänavalt äratoomiseks ja peavad ruumide eraldamist ainult raamatukogule liigseks ruumide raiskamiseks. Kuigi ruumid on väikesed huvikeskuse tööks, oleks see ikkagi parem kui mitte midagi. Kultuurikomisjoni seisukoht ei olnud vallavalitsusele eelnevalt teatavaks tehtud, mis oli ka eelnõude tagasivõtmise põhjuseks.

Volikogu esimees Enn Pokk oma lõppsõnas märgib, et toetab igati huvikeskuse rajamist täisfunktsionaalse asutuseks Puhja Gümnaasiumi töökotta. Teema jätkamiseks otsustati korraldada ümarlaud kõikide asjaosaliste osavõtul.

Sellega lõpetas volikogu oma sisulise istungi töö ja siirdus suvepuhkusele. Istung lõppes õnnitlustega suvisele sünnipäevalapsele Kaarel Tuvikesele.

Keskuse kinnistu.

Muru tn 5 kinnistu.

Puhja valla jäätmekava koostamine

Raido Kutsar, majandusnõunik

Jäätmeseaduse kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus koostama oma arengukava osana jäätmekava.

Jäätmekavas käsitletakse jäätmehoolduse olukorda kohaliku omavalitsuse üksuses, jäätmehoolduse korraldamise ja töhustamise eesmärke ning meetmeid eesmärkide saavutamiseks. See on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla jäätmehoolduse arendamist.

Jäätmehooldus on jäätmekäitlus, järelvalve jäätmekäitluse üle ja jäätmekäitluskohtade järelhooldus. Jäätmekäit-

lus on terviklik süsteem, mis hõlmab jäätmete kogumist, jäätmete vedamist ja taaskasutamist ning kõrvaldamist. Järelvalve jäätmekäitluse üle ja jäätmekäitluskohtade järelhooldus on vallavalitsuse ülesanded.

Jäätmekäitluse paremaks korraldamiseks ja probleemide ärahoidmiseks on vald asunud koostama Puhja valla jäätmekava. Jäätmekava koostamiseks on vald sõlminud lepingu konsultatsiooni-firmaga AS Maves.

Jäätmekava koostamine koosneb järgmistest etappidest:

1. Jäätmekava eelnõu koostamine.
2. Jäätmekava eelnõu kooskõlastamine

maavanemaga ja kohaliku keskkonnateenistusega.

3. Jäätmekava eelnõu avalik väljapanek ja vajadusel avalik arutelu.
4. Jäätmekava vastuvõtmine volikogus.

Vallavalitsus ootab jäätmekava tegemise käigus elanike ja ettevõtete ettepanekuid, arvamusi, soovitusi jäätmekava koostamiseks. Palun saata ettepanekud vallavalitsuse postiaadressile või e-postile raido@puhja.ee. Kontaktisikuks jäätmekava koostamisel on Puhja valla majandusnõunik Raido Kutsar, tel 7 300 649, e-post raido@puhja.ee.

TEATED

Sotsiaalnõunik on puhkusel 5. juulist kuni 18. augustini 2007.

Lastekaitsetöötaja Õie Männik võtab kodanikke vastu ja asendab sotsiaalnõunikku juulikuus teisipäeviti kell 9.00–16.00.

Milvi Sepp võtab kodanikke puhkuse ajal vastu 7. ja 14. august 2007.

Üliõpilased!

Avaldused edukate üliõpilaste toetuse taotlemiseks esitada 15. sept. 2006. a.

Kuidas elab Puhja Gümnaasium?

Üks aeg, mis piire võtab ümber seada...

Haridus on eesmärk ja ülesanne, mille kõigepealt seavad lapsele vanemad ja seejärel igaüks iseendale. Haridus on ühiskonna arengu eeldus. Haridus on mineviku tundmine ja tuleviku aaimine. Haridus on mõistmine ja arusaamine.

Kõige tähtsam koolitarkus: õhtul targem kui hommikul.

2006/2007 õppeaasta lõpul oli Puhja Gümnaasiumis õppimas 347 õpilast, neist lõpetasid kooliaasta kiituskirjaga 40 õpilast ja „4“-„5“-ga tunnistusel 83 õpilast, seega tublisid õppijaid oli üle kolmandiku õpilastest.

Puhja Gümnaasium on keskkoolina ellu saatnud 37 lendu ja gümnaasiumina lõpetas kooli sel kevadel 11. lend.

Medaliga lõpetajaid oli neli: kuldmedaliga lõpetas kooli Mirjam Malahhov;

hõbemedaliga lõpetasid Getter Hark, Aire Schütz ja Keiu Sonn.

Puhja Gümnaasium autasustab lennu parimat lõpetajat au-öökulliga, selle pälvis Mirjam Malahhov. Mirjamile kuulusid ka U. Lutsu stipendium õppeaasta parimale gümnaasiumiõpilasele ja Puhja Gümnaasiumi stipendium.

Huvitegevuse kõrgeim autasu Puhja Gümnaasiumis on au-tõru, sellega autasustati lõpuaktusel Keiu Sonni ja Siim Supsi.

Huvitegevuse tõrkestega autasustati järgmisi lõpetajaid: Gunnar Gimbutas, Egon Jäger, Tave Karv, Mariana Martinova, Leili Sinilill, Kaarel Sootla, Katri Udso.

Mälestusmedalite ja tänukirjaga autasustati maakondlikel ja vabariiklikel võistlustel edukaid sportlasi: Gunnar Gimbutas, Egon Jäger, Kaarel Sootla, Siim Sups.

Kaitseliidu tänukirja aktiivse tegevuse eest Kodutütarde organisatsioonis pälvisid Tiina Raud, Kaili Pehap, Gerttu Rein, Keiu Sonn ja Katri Udso.

Puhja Gümnaasiumi tänu-öökulliga autasustati tublit klassijuhatajat Kersti Aadusood.

Puhja Gümnaasiumi XI lennu lõpetajad

Tajo Andressoo
Gunnar Gimbutas
Getter Hark lõpetas HÖBEMEDALIGA
Egon Jäger
Liisa Kaasik
Tave Karv
Sander Kauer
Laura Koemets lõpetas „4“ ja „5“-ga
Maarja Kolga lõpetas „4“ ja „5“-ga
Hanno Koms
Simo Kriit
Kiilian Lemberg ainekiituskirjad arvuti-õpetuses
Meelis Luik
Mirjam Malahhov lõpetas KULDME-DALIGA, ainekiituskirjad eesti keeles, inglise keeles, ajaloos, keemias, matemaatikas; Tartu Ülikooli kiituskirjad suurepärase õpitulemuste eest kursustel „Täiendavaid teemasid koolimatemaatikale“
Mariana Martinova lõpetas „4“ ja „5“-ga
Riina Pajumäe
Tiina Raud
Kaili Pehap
Gerttu Rein
Kaisa Ristov
Rita Sala
Aire Schütz lõpetas HÖBEMEDALIGA, ainekiituskirjad eesti keeles, inglise keeles
Paul Sepp
Leili Sinilill lõpetas „4“ ja „5“-ga
Keiu Sonn lõpetas HÖBEMEDALIGA
Kaarel Sootla
Siim Sups lõpetas „4“ ja „5“-ga
Katri Udso

Põhikooli lõpetajad

Puhja Gümnaasiumi põhikooli parima lõpetaja tänu-öökullil vääriline oli Kristina Marmõš.

Huvitegevuse au-tõru pälvis Kristel Vösang.

Tõrkestega huvitegevuses ja spordis autasustati järgmisi lõpetajaid: Märt Järv, Olev Järvala, Martin Järvet, Nikolai Konovalov, Margit Leinus, Kristina Marmõš, Marge Milistver, Kärt Pütsep, Kerli Rätsep, Jevgeni Samoilov, Leiki Sild, Anton Stvolov, Mait Tamm, Toomas Paavilainen ja Kaisa Pehap.

Mälestusmedalite ja tänukirjaga väga heade tulemuste eest jalgpallis maakond-

likel ja vabariiklikel võistlustel autasustati järgmisi põhikooli lõpetajaid: Märt Järv, Olev Järvala, Martin Järvet, Nikolai Konovalov, Mait Tamm, Toomas Paavilainen.

Tänukirja aktiivse sporditöö eest said: Sigmar Markov, Sander Konopitski, Margus Taavet, Igor Vozijan.

Kaitseliidu tänukirja aktiivse tegevuse eest Kodutütarde organisatsioonis pälvisid Anli Härma, Margit Leinus, Kärt Pütsep, Kristel Vösang.

Tänukirja said tublid lastekoori lauljad: Kristina Marmõš, Marge Milistver, Leiki Sild, Sirli Soolind, Kristel Vösang.

Puhja Gümnaasiumi põhikooli lõpetajad

9 A klass

Klassijuhataja Päivi Märjamaa

Rauno Aljas
Merily Annuk
Kristina Bondar
Anli Härma lõpetas „4“ ja „5“-ga
Märt Järv
Olev Järvala
Martin Järvet
Kaspar Kitsnik
Nikolai Konovalov lõpetas KIITUSEGA, ainekiituskirjad eesti keeles, inglise keeles, matemaatikas
Liisa Kuusemaa
Margit Leinus
Kaur Luhamaa
Sigmar Markov lõpetas „4“ ja „5“-ga, ainekiituskirja ühiskonnaõpetuses
Kristina Marmõš lõpetas KIITUSEGA, ainekiituskirjad eesti keeles, keemias, matemaatikas
Marge Milistver lõpetas „4“ ja „5“-ga
Kadri Pajo lõpetas „4“ ja „5“-ga, ainekiituskirja matemaatikas
Kärt Pütsep lõpetas „4“ ja „5“-ga
Kerli Rätsep lõpetas „4“ ja „5“-ga
Jevgeni Samoilov ainekiituskirja vene keeles
Leiki Sild lõpetas „4“ ja „5“-ga, lõpetas muusikaklassi väga heade tulemustega
Sirli Soolind
Anton Stvolov
Mait Tamm lõpetas „4“ ja „5“-ga, ainekiituskirjad inglise keeles, matemaatikas
Aljona Treffner
Taavi Tuvikene
Kerli Uras
Regina Vares
Kristel Vösang

Puhja gümnaasiumi abituurium ja õpetajad, foto Kalev Zimmermann.

Puhja Gümnaasiumi põhikooli lõpetajad, foto Kalev Zimmermann.

9 B klass

Klassijuhataja Lea Järv

Rasmus Eist

Madis Hanni

Sander Jürgenson

Kerli Kaaver

Rauno Kaljurand

Sander Konoplitski

Margarita Olefirenko

Toomas Paavilainen

Kaisa Pehap

Piret Pärn

Margus Taavet

Igor Vozijan

Palupõhja saladusi avastamas

Tiina Õunapuu,
Puhja Gümnaasiumi õpetaja

Juunikuus käisid Puhja kooli ja lasteaia õpetajad projekt Keskkonnaga ei mängita II raames Alam-Pedja looduskaitsealal. Eesmärk oli tutvuda Palupõhja Loodusmajaga ning kuulata Juhani Püttsepa loengut, mis kätkes endas lugusid Palupõhja inimestest.

Retk algas päiksepaistelisel õhtupoolikul Rekult. Palupõhja jale sõideti kohale nelja paadiga, mis oli mõne jaoks suisa esimene paadireis. Elevust ja sagimist oli küllaga. Reisijaid oli 23, paate neli - kas kõik ikka mahuvad? Allakirjutanu pidigi paraku oma kaalu paadijuhile avalikustama, õnneks lasti siiski pardale... Mootorid käima ja sõit algas.

Emajõe kaldad vuhisesid mööda, siin-seal kaldapääsukeste pesad, kuskil sopis pardipere, kopra hammassaagide läbi kukkunud puud, uudistamist oli küllaga. Adrenaliini lisasid paadijuhid oma ulja sõiduga.

Palupõhja Loodusmaja on omapärane leid keset metsi ja kitsaid külavaheteid (on ju tegemist üsna perifeerse alaga), hoone on äsja renoveerimise tuulte käest pääsenud ja mõjub seal üsna uhkelt. Siinkohal tuleb meelde lugu, mida meile seoses majaga jutustati: välisviimistlus venis selle hoone puhul üle ootuste pikaks, sest maja voodri vahel pesitsesid nahkhiired, ca 600 (!) isendit. Loomulikult oli nende uurimisega tegemist, nii lükkuski välisviimistlus aasta edasi. Uue voodri panekul võeti arvesse, et öised elanikud oma kodu ei kaotaks, liistud jäeti panemata, et nahkhiired saaksid hõlpsasti liigelda. Kes hilisõhtusel ajal sinna satub, näeb nüüdki nahkhiiri.

Paadireisi tegi meiega kaasa ka Juhani Püttsepp, kelle loengut huviga oodati.

Hr Püttsepp on mees, kes tegeleb muude asjade kõrval ka Alam-Pedja looduskaitsealal elavate inimeste lugude üleskirjutamisega. Tänapäeval on see üsna haruldane, et keegi käib talust talusse ja kirjutab üles inimeste mälestusi. Kuna Juhani Püttsepp on üleskirjutusi teinud juba 4 aastat, on tal jutte üsna palju.

Kuulsime lugusid juba aegade unustusse vajunud ametitest: parvemehe tööd-tegemistest, luhavahi ülesannetest. Saime ka teada, et paadimeistri amet pole Palupõhjas õnneks välja surnud, elab mees, kes noortele selle ameti saladusi edasi annab. Palupõhja metsad – sood kannavad endas palju huvitavat: hr Püttsepp kõneles seal elanud metsavendadest, kooliskäimistest parvega üle jõe, selle küla ajaloost tervikuna.

Kuna käsikiri külaelu lugudest on toekas, jääb vaid loota, et see ilmub varsti trükituna kaante vahel, et iga huviline saaks ürglooduses elanud inimeste eluviisidega tutvuda. Seni võin vaid soovitada lugeda Püttsepa „49 aastaaega” – just nii palju näeb bioloogi haridusega mees eesti looduses aastaaegu, raamat, mis õpetab end ümbritsevat märkama.

Loeng kuulatud, peeti väike piknik ning siis taas paadisõidule, Rekule tagasi. Emajõel päikeseloojangus sõites tekkis taas tunne, et välismaale suvisest Eestist küll ei tõmba. Miljonivaa-de võib olla meist vaid mõne kilomeetri kaugusel.

Oma lugu jutustab Juhani Püttsepp.

Paadid randuvad Palupõhjas.

Ühispilt Palupõhja sõpradest.

Vastuvõtt 10. klassi

Heiki Rokka,
Puhja Gümnaasiumi direktor

Vastavalt 29. juunil toimunud Puhja Gümnaasiumi vastuvõtukomisjoni otsusele on 10. klassi vastu võetud 21 õpilast reaalarussse ja 5 õpilast sotsiaalharussse.

Täpsemad andmed on avaldatud kooli veebilehel www.puhjag.edu.ee lingi Vastuvõtt 10. klassi all. Jätakuvalt saab aval-

dusi esitada kooli kantseleis alates 23. juulist. Kaasa tuleb võtta lõputunnistus ja hinneteleht, klassitunnistus ning 2 dokumentifotot. Avaldus-ankeet täidetakse kohapeal.

Ootame tublisid õppureid oma ja teistest valdadest omandama konkurentsivõimelist gümnaasiumiharidust Puhja koolis!

Puhja valla arengukava 2008–2021

Raido Kutsar, majandusnõunik

Puhja Vallavolikogu võttis 27. juunil 2007 vastu otsuse nr 28 algatada Puhja valla arengukava muutmine aastateks 2008–2021.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS §37) tähenduses on arengukava omavalitsusüksuse pika- ja lühiajalise arengu eesmärgid määratlev ja nende elluviimise võimalusi kavandav dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise, keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi ning on aluseks erinevate eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele.

Arengukavaga pannakse paika tähtsamad eesmärgid ja tegevused nende saavutamiseks, et keskenduda valla arengus olulisele. Kuna arengukava on vajalik eelkõige valla elanike endi jaoks ja mõjutab ühel või teisel viisil siin elavate inimeste

tulevikku, siis on tähtis, et kõigil asjast huvitatutel oleks võimalik arengu kavandamise protsessis kaasa rääkida. Arengukava ei saa olla koostatud ühe inimese poolt, selle koostamisel peavad olema kaasatud võimalikult paljud kodanikud ja erinevad huvigrupid. Selleks organiseeritakse konkreetseid töögrupe spetsiifiliste probleemide lahendamiseks, aga ka avalikke arutelusid probleemide ja vajaduste selgitamiseks.

Seoses koostatava Puhja valla arengukavaga kutsub vallavalitsus kõiki valla kodanike ja teisi valla arengu planeerimisest huvitatud inimesi avaldama arvamusi, ideid ja ettepanekuid ning osalema selle kaudu arengukava koostamisel!

Arengukava koostamise kulgemisest, teated ja kuulutused avalikest aruteludest kajastatakse valla koduleheküljel (www.puhja.ee), valla ajalehes ja vallas paiknevatel teadetetahvlitel. Samuti saab informatsiooni vallavalitsusest, kontaktisik majandusnõunik Raido Kutsar, tel. 7 300 649, e-post raido@puhja.ee.

Tartumaa Arendusselts koostab piirkonna strateegiat

Sille Kerner,
Tartumaa Arendusseltsi tegevjuht

Tartumaa Arendusselts loodi möödunud aasta suvel maaelu edendamise eesmärgil kolme sektori koostöös. Seltsi kuulub 16 Tartumaa valda, 27 ettevõtjat ja 39 mittetulundusühingut. Eestimaal loodi sel eesmärgil kokku 24 tegevusgrupp.

Puhja vallast on seltsi liikmeteks Puhja vallavalitsus, MTÜ Ulila Arengukoda, MTÜ Puhja Strohh, Räämsi külaselts, Tantsuselts Opsal, OÜ Heko Põld, OÜ Lutsuland ja FIE Kaarel Tuvi. Kõik uued liikmed on oodatud.

Alatskivi vallas tutvustasin seltsi tegemisi maikuus. Suvel on ootamas mitmeid üritusi piirkondades ja meeleldi tulen teie üritustele ja ettevõtmistele kaasa lööma ning Tartumaa Arendusseltsi tutvustama. Kõik teie küsimused on teretulnud. Piirkonda, tema elanikke ja probleeme paremini tundes, on meil võimalik seada piirkonna arenguks parimaid sihte ja neid ühiselt elu viia.

Selts koostab praegu strateegiat piirkonna arendamiseks aastatel 2008–2013. **Milline on meie nägemus piirkonnast aastal 2013?** Läbi koolituste ja seminaride jõuame ühiselt selle tõdemuseni milliseks kujuneb meie piirkond aastate pärast. Ja selles on meil kõigil võimalus kaasa rääkida. Strateegia näitab kätte suunad, mille arendamiseks me järgnevatel aastatel rahastust kasutame. Oluliseks on kindlasti seltside areng, nende

eestvedajate töö, aga ka uute eestvedajate arenguks tingimuste loomine. Tugevatel seltsidel on mitmed head eestvedajad, kes suudavad hea tööjaotusega maksimaalselt panustada minimaalsete kuludega. Ka ettevõtlus ning selle toetamine (koolitused, ühine turundus, uuendused, ühised tootepaketid, võrgustikud ja palju muud) annab meie piirkonna inimestele võimaluse tööks kodukohas ja selle elavnemises. Veel on meile olulised: mitmesuguste võimaluste pakkumine noortele (ja neile, kes tunnevad ennast noorena) ning piirkonna looduse hoidmine ja säästlik majandamine ning kogu piirkonna koostöö.

Paljud meie probleemide lahendused on meil käeulatuses, ühiste tegemiste ja panustamisega lahendatavad. Hea näide koostööst ja probleemi käegakatsutavast lahendusest on Võnnu vallast. Arendusseltsi korraldatud ümarlaual kerkis üles ühe küla probleem. Samas ümarlaual olnud ettevõtja ja valla esindaja koos seltsi liikmetega leidsid juba ühises ümarlaual asjale lahenduse ning nädala pärast oli probleem lahendatud.

Mis on strateegia ja milleks me seda vajame? Strateegia on kaugema eesmärgi saavutamise tegevuskava, kus on määratud pikaajalised eesmärgid, otsused, põhimõtted ja tegevused ning mida teha, kuidas ja miks teha, et jõuda soovitud tulevikupildini. Strateegia võimaldab seltsil kasutada oma ressursse efektiivselt.

Järg leheküljel 12.

Laulupidu südameasjaks...

Ruth Luts, Puhja Gümnaasiumi lastekoori dirigent

Aeg-ajalt kuuleb ikka räägitavat, et laulupidu ei ole enam moes. Lennart Meri aga ütles selle kohta nõnda: "See on rumal jutt, laulupidu ei ole moeasi, laulupidu on südameasi." Selle südamega on aga tihtipeale keerulised lood. Laulupidu südameasjaks saada on pikk teekond: tuleb kordades laulda Laulud nüüd lähevad... , Mu isamaa on minu arm... või Ta lendab lillesse... või Kaunimad laulud pühendan sul... Kui koolinoortega koos läheb lavale laulma seltsimaja juhataja, sest see on NII hea tunne, siis on ju laulupidu talle südameasjaks saanud! Ja on saanud ka õnneks paljudele-paljudele eestimaalastele, aukartustäratavad numbrid tõestavad seda.

Osa võttis 35000 lauljat-pillimängijat, 9000 tantsijat, pealtvaatajaid oli laulupeol ligi 50000 ja tantsupeol ligi 23000. Mudilaskooris laulis oma tõenäoliselt kõige esimesel laulupeol 7815 mudilast. Puhja Gümnaasiumist oli lauljaid 21, dirigent Anne Soosaar, saatja-õpetaja Milvi Haavandi. Lastekooride peres osales 231 koori 6448 lauljaga, Puhja Gümnaasiumi lastekoor oli esindatud 19 lauljaga, dirigent Ruth Luts, saatja-õpetaja Lea Järv. Neiduderühmas tantsis 409 neidu, Puhja Seltsimaja tantsurühm Puhjapiigad oli kohal 8 paariga, juhendaja Vaike Podar. Laval oli 51 puhkpilliorkestrit 1294 muusikuga, nende hulgas ka Puhja puhkpilliorkester, juhendaja Ants Malkus.

Tänavune X Noorte laulupidu kandis nime ILMAPUU , tantsupeo motoks oli LÄVEL, ühendatult ILMAPUU LÄVEL. Kõigepealt on Ilmapuu lihtsalt kaunikõlaline sõna. Kuid mitte ainult. Ta on ka tajutava väega sõna. Selle väe annab talle tema iidne, üleilma tuntud märgiline tähendus. Muinasrahvad, nende hulgas ka meie esivanemad, on uskunud, et ILMAPUU kasvab maailma keskel, tema võras elavad taevased jumalad, tema tüve pidi kulgeb inimese elutee, juurte vahel on aga varasemate põlvkondade asuala. Nii ühendab ILMAPUU omavahel taeva, maa ja allilma ning kehastab sellist maailmamudelit, kus valitseb erinevate jõudude koostoimimise ja tasakaalu põhimõte.

Üheks ILMAPUU sümboliks on PÜSTKODA, mis on olnud meie esivanemate KODU võrdkujuks, kust lahkumiseks ja kuhu tagasijõudmiseks tuleb astuda üle tema LÄVE. Sestap seisata ILMAPUU LÄVEL, vaata koos teistega enesesse ja näe MAAILMA. Nõnda selgitas ILMAPUU LÄVEL meeskonna mõtteid ja sidus need ühtseks tervikuks lavastaja Margus Kasterpalu. Laulupeo kunstiliseks juhiks oli Aarne Saluveer, tantsupeo kunstiliseks juhiks Maido Saar.

Emotsioonid laulupeolt on alati erilised, tunnetad väga tugevalt ühtekuuluvust Eesti rahvaga. Näha ja kuulda pühendunud inimesi, saada osa sellest energiast – see on tõesti eriline tunne. Kindlasti sai laulupeo uueks kangalaseks Jarek Kasar, kunstnikunimega Chalice. Üks noor mees hoolib oma rahvast niivõrd, et kirjutab neile laulu „Minu inimesed“, see on väga liigutav:

mu inimesed minu rahvas mu
seltskond
mu inimesed siin seal kõikjal
igalpool

Laulupidu koondas lauluväljakule tohutult huvilisi.

mu inimesed teavad ise et
nad on
mu inimesed minu inspiratsioon
mu inimesed
üks seis siht ja suund
mu inimesed minu elu
armastus
nad on mu oma inimesed
ja kõik mis teen on
neile pühendatud

Laulupeo proove kuulates oli aega mõtiskleda. Kõik kooriliigid laulsid nii hästi, et üldjuhtidel ei olnudki midagi viimistleda, ammuigi parandada, kodutöö oli tehtud väga hästi. Nautides laulu ilu, meenus ka ränk töö terve aasta jooksul. Laulud on muutunud järjest keerulisemaks, nõuavad häid vokaalseid oskusi ja teravat kõrva. Kõik see nõuab lastelt kannatlikkust ja väsimatut harjutamist, õpetajatelt aga tohutult energiat ja ka närvikulu. Lisaks oli repertuaar väga mahukas, lastekooril tuli ära õppida 17 laulu! Tulemus oli muidugi vapustav, väga kõrgel tasemel kontsert, seda kinnitasid ka kõik üldjuhid.

Lastekoori lauljate muljed olid ülevad, kuigi suur rahvamass omajagu ka väsitas. Meeldis kooslaulmine ülisuures kooris, põnev oli staare kohata ja nendega koos laulda, muidugi vaimustas Tõnis Mägi ja Chalice, lemmiklaulud olid „Palve“ ja „Isamaa ilu hoiledes“, rongkäik oli vahva ja üldsegi mitte väsitav, laulupeo lõpp oli võimas, imetore oli tantsupidu, aga ka bussidega oli tore seigelda.

Lastekoori dirigendina kiidan lauljaid! Arukad, distsiplineeritud, teisi arvestavad, kannatlikud, usaldusväärsed ja rõõmsameelsed neid. Nende noorte kätte võime rahulikult tuleviku usaldada. Täna lauljate vanemaid, kes toetasid oma lapsi terve laulupeoaasta vältel. Täna ka kõiki puhjalasi, kes olid tulnud laulu- ja tantsupeole meile kaasa elama ja rongkäigulistele rõõmsalt lehvutama ning elagu hüüdma. Kindlasti on teie kodudes saanud laulupidu südameasjaks...

Loodan väga, et viime noored ikka uutele ja uutele laulupidudele ja võin lõpetada rahuliku südamega lauluisa Ernesaksa sõnadega: „LAULMISEN!“

Mida panin tähele laulupeol?

Lea Järv, Puhja Gümnaasiumi huvijuht

Teatud suursündmuste ajal me tahame rohkem olla eestlased. Me tunneme, et eestlane olla on uhke ja häa. Selline tunne tekib laulu- ja tantsupidudel.

Lisaks rekordarvulisele publikule märkasin lehvimas enam trikoloore ja mitte ainult peo ajal, vaid ka paljudel autodel teel koju. (ehk siiski südameasi, mitte moes).

Panin tähele publiku huvi, head käitumiskultuuri ja kuulsin positiivseid kommentaare suurpeo kohta.

Ahhetavalt ja peadvangutavalt olid vaimustuses ka tippjuhid lauljate ja tantsijate väga kõrgest tasemest ja heast distsipliinist, mida võis kuulda proovipäevadel laululava läheduses istudes.

Kui tantsupeo kunstiline juht Maido Saar lauljate peaproovil rivistas tantsijaid lõpulooks „Puu on puude kõrgune“ ja korraldusi jagas, sõnas kultuuriminister Laine Jänes: „Kõik saavadki kohe aru, super“. Neidude koori dirigent Triin Koch: „Milline distsipliin!“

... See kõik näitab, et õpetajad on ära teinud väga suure eeltöö ja noorte jaoks on tähtis osaleda laulupeol, tunda tõelise eestlase tunnet.

Kõik meeled ja mõtted selleks ajaks ühinevad ju.

Lisaks emotsionaalsel peol esinemisele annab see suur rahvavägi ka enamat. On võimalus näha teisi koole, maakondi, valdasid. Suhtumist ja arusaamist. Pingetaluvust ja tolerantsust kollektiivis.

Rõõm oli kas ee, et rongkäigu ajal oli puhjalastele palju kaasaelajaid.

Suur pidu tekitas võimsa ja meeliühendava tunde pikaks ajaks.

Aitäh teile, Puhja valla noored ja nende juhendajad, et võisime jälle tunda end tõeliste eestlastena.

Laulukaare all.

Pealtvaatajad innustasid rongkäigulisi.

Lastekoor lauluisa kuhu juures.

Lastekoori dirigent Ruth Luts ja kooli huvijuht Lea Järv.

Mudilaskoori laulupeoelamus

Anne Soosaar,

Puhja Gümnaasiumi mudilaskoori dirigent

X Noorte laulupidu andis esimesed laulupeokogemused 20-le Puhja Gümnaasiumi mudilaskoori lauljale.

Kui neid kogemusi pisut lahti kirjutada, siis võiksid need olla järgmised.

Praktilised kogemused:

- kohustus toimetada raskete kottide-kompsudega, mis ema abil pakitud
- vajadus ise ette valmistada oma magamiskoht ülikitsastes tingimustes
- oskus magama jääda suures võimlas, kus seab ringi rohkem kui 150 laulupeolist
- kogemus sõita ülerahvastatud elektrirongis, trammis või liinibussis, hoides kaenla all oma natukest varandust (rahakott, mobiiltelefon jne)
- kohustus orienteeruda suures inimmassis, et leida üles koori pesapaik
- igatsus koduse toidu järele, sest lauluväljaku ühiskatlas keedetud supp ei jõudnud lühikese ajaga meeldima hakata
- oskus arukalt jagada oma taskuraha, et viimasel päeval kitsikus ei kimbutaks
- valus kogemus virisemata toime tulla rongkäigus tekkinud veriste villide ja suure väsimusega

Aga häid emotsionaalseid kogemusi on ka küllaga!

- hasart õpetaja Milvi Haavandi kingitud Kumakese mõistatuste lahendamisel bussis ja majutuspaigas
- kirevad muljed ühiselt külastatud õpilastööde näitusest Õuepuu
- positiivsed emotsioonid valutavaid jalgu merevees ravides ja lainetes hüpates
- elevus merel sõitvaid laevu imetledes
- iseseisvuse ja vabaduse tunnetamine Viru Keskuses aega vee-tes
- uhke tunne omada käepaela ja kaelakaarti, mis tõestas laulupeo peategelaseks olemist
- mõnus meeleolu laulupeo rongkäigus kui mudilaskoori ter- vitusele saime koos vastata: „Jaaa...”
- eriline au kanda rongkäigus koori nimesilte või ilmapuu lin- ti
- rõõm laulupeo tule süttimisel ja nukrus selle kustumisel
- võimas kogemus laulda 8000-liikmelises mudilaskooris oma lemmiklaule „Pesapuu” ja „Samblalõhnaline laul”
- suur imestus laulukaare alt tohutut pealtvaatajate hulka taju- des

Nüüd ka koorijuhhi rõõmsad kogemused möödunud laulu- peost (praktilised kogemused on paljude pidude käigus juba omandatud).

- Nõustun täielikult mõttega, mille on öelnud Aarne Saluveer: „Lauldes mudilaskooris kasvab laps suuremaks nii kehalt kui vaimult.”
- Selle laulupeo laulud jäävad igavesti nii laulikutesse kui ka meie mõtetesse
- Mu silma ette tulevad ikka ja jälle armsad unised näod hommikul äratusel. Ja vaatamata napile uneajale olid need näod naeratavad ja sõbralikud.
- Tõnis Mägi ja „Palve”, Liisi Koikson ja „Puu on puude kõrgu- ne”, Jarek Kasar ja „Minu inimesed”, President rahvaga kõne-

lemas... Pisarad silmas ja klimp kurgus. Kaasalulmine ei õn- nestunud karvavõrdki. See ülim tunne jääb kauaks energiat andma ja tegutsemistahet säilitama. Siinkohal minu suurim lugupidamine ja sügav kummardus kõigile laulupeo korral- dajatele, laulude loojatele ja dirigentidele.

- Iga Puhja mudilaskoori laulja on sel peol osalemise eest suurt kiitust ja pikka pai väärt. Te tulite kõigega toime ja saite hästi hakkama. Olen uhke oma mudilaste üle!

Täna südamest lauljaid, nende vanemaid ja õpetaja Milvi Haavandit. Aga ka oma peret, kes mind kuuma sauna, värsket viha ja küpsetatud koogiga koju ootas.

Lõpetan sõnadega meie Buratino laulust:

„See on juba väga hea!
See on tõesti väga hea!
See on lausa väga hea!”

Teel lauluväljakule.

Naiskoor Läte laulis Soomes

Urve Hämäläinen, naiskoori laulja

Laulu ja muusikat on alati peetud kõige arusaadavamaks ühiskeeleks erinevate rahvuste vahel, muusikalisi sõprussildu kutsus ehitama juba Gustav Ernesaks. 15. juuni hommikul alustaski Puhja Naiskoor Läte oma 15 lauljaga teekonda Soome läänerannikule Pori linna, et osa võtta teisest Soome-Eesti ühislaulupeost Südamate laulusild. Vahetult enne peole sõitu oli valmis saanud ka meie ühine vorm – kaunid helesinised särgid koori nimetusega seljal.

Soome laulupidude traditsioon sai 19. sajandil eeskujuna Eestist ja on paarkümmend aastat meie omast noorem. Aastal 2000 peeti esimene ühine laulupidu Tallinnas, nüüd oli Porisse kogunenud rohkem kui 5000 lauljat ja pillimängijat, et kolme päeva jooksul laulda ja musitseerida kirikutes, parkides, kontserdisaalides ja põhilisel peoplatsil Arenal linna läbiva Koke- mäenjoel keskel asuval saarel.

Peost osavõtjad sõidutati Eestist Soome kahe spetsiaalse laevareisiga, Helsingist Porisse kestis bussisõit veel umbes kolm tundi. Nii nagu meie laulupidudelgi tavaks, majutati laulupeo- lised 6 kohalikku koolimajja, kus toimus ka hommikune ja õh-

tune toitlustamine, lõunasöögid söime Pori lütseumi õuel.

Avatseremooniaks koguneti laupäeval Pori Raekoja parki, kus kuulati Pori (nais)linnapea, Soome Kooriliidu – Sulasoli – ja laulupeo nii soome- kui eestipoolsete korraldajate tervituskõnesid ning lauldi kolm ühislaulu eesti ja soome keeles. Pühapäev algas pidulike jumalateenistustega Pori kirikutes ja jätkus uhke rongkäiguga läbi linna. Puhja naised olid oma tubli dirigendi Ruth Lutsu käe all terve pika talve hoolega tööd teinud, 12-st õpitud laulust olid 4 eestikeelsed, 6 soomekeelsed ja hümni olime valmis laulma lausa kolmes keeles.

Eks seetõttu olimegi veidi kurvad, et õigeks ajaks Porist Helsingisse laevale jõudmiseks pidime enne laulupeo lõppu ära tulema ja laulmata jäid viimased ühislaulud, nende seas ka peo nimilaul – Veljo Tormise poolt Kalevala ja eesti rahvalaulude ainetel loodud *Laulusild*, mis kõlas juba 2000. aastal Tallinnas esimesel ühislaulupeol.

Koju tagasi jõudes oskame nüüd paremini näha ja hinnata ka oma pidude ja peokorraldajate vigu ja voorusi. Kindlasti on kõigil Lätte laulunaistel nüüdseks juba transpordiga seotud sekkedused ununenud ja hing ootamas ülejäämise suve laulupidu Tallinnas. Nagu Gustav Ernesaks ikka ütles – laulmiseni!

Naiskoor Lätte Soomes laulupeol.

Meenutades Puhja vanimat inimest Leida-Agathe Tuvikest

*Rutt Tuvike,
Sääniku talu*

13. juunil k.a andis Leida-Agathe Tuvike (sündinud Valgepea) Puhja valla vanima inimese tiitli üle järgmisele, lahkudes meie hulgast jäädavalt. Leida-Agathe elu on olnud üks hea ja halva karussell. Ta on sündinud tsaari valitsemise ajal, elanud I Eesti Vabariigi ajal, Saksa ja Vene ajal ja siis taas Eesti Vabariigis.

Nii kõrge vaimsurega, töökas, mitmekülgsete huvidega inimest annab otsida. Oma noorusaastatel osales Leida-Agathe Puhja Haridusseltsi tegevuses. Vanade fotode tagaküljelt on lugeda, et Puhja Haridusseltsi näitering on esitanud 1934. a näidendi „Kui torm vaikib“, 31. oktoobril 1936. a näidendi „Naismetsavaht“, 16. jaanuaril 1937. a „Tohter Baldrian“, 24. juunil 1939. a „Õnn hulgub“.

Nendes etendustes on olnud osaline Leida-Agathe ja tema abikaasa Eduard Tuvike. Suviti lõi Puhja näitetrupiga kaasa ka siin kandis suvitamas olev tuntud näitleja Hugo Laur.

Leida-Agathe osales Puhja Haridusseltsi poolt korraldatud polsterdamise, kangakudumise ja käsitöökursustel. Ta tegi ääretult peent ja kaunist käsitööd. Enne abiellumist teeniski ta leiba kudujana.

Leida-Agathe osales naiskodukaitse liikmena rahvuslike tuluõhtute korraldamisel.

19. juunil 1937. a toimus Puhja kirikus Eduard Tuvike ja Leida-Agathe Valgepea laulatus. Pulmakingituseks Puhja Haridusseltsi poolt noorpaarile, aktiivsetele seltsi liikmetele oli kirjutuslaud (mis on praegugi Sääniku talu eestois).

Leida-Agathe on osalenud Puhja pargi rajamisel ja surnuaeda viiva allee istutamisel.

Pärast kolhoosi astumist tunnustati Tuvikeste pere kulalikuks, kogu vara konfiskeeriti ja pereisa Eduard viidi vangi. Vara äravõtmiseks kulus päev, aga tagastamine pole tänaseni lõppenud.

Leida-Agathe on selle valla maa ja kultuuri püsimise nimel tööd rabanud, kõhu kõrvalt lastele hariduse andnud. Meie kõigi kohus on seda hinnata.

*Austa uut, kuid vanast hooli,
hoia asju püsivaid...*

Heiki Vilep

Kodukandi ajalugu vajab jäädvustamist!

Rein Järlik endine Puhja kooliõpetaja mälestuskõnet pidamas.

Lasteaia lõpetas 29. lend

Karita Kirbits, Puhja Lasteaia juhataja

Juuni alguses saatis Puhja Lasteaed ning õpetajad Reet Malahhov, Aila Selleke ja Marju Erikson lendu 23 väikest pääsusilma.

29. lennus lõpetasid:

Liisa Aan, Raul Haug, Pruno Hämäläinen, Marian Jaarman, Raimond Keerdo, Hanna-Maria Kukk, Mari Laar, Karl Ander Maran, Thomas Miil, Kaupo Mürsepp, Helena Olep, Natalia Opikova, Alo Paavilainen, Evelin Persidski, Kelly Reisbich,

Edvin Sander, Eerik Sidorov, Mauri Markus Sitin, Taimar Tooming, Annaliis Täheväli, Maarja Ujamägi, Eero Vidrik, Katre Voznjuk.

Huvitav ja sündmusterohke lasteaiaaeg on lõppenud ja ees ootamas kool. Enamus poisse ja tüdrukuid alustab oma kooliteed Puhja Gümnaasiumis. Soovime neile toredat kooliaega, vanematele palju jõudu ning õpetajatele uusi vahvaid õpihimalisi õpilasi!

Kõigile ilusat päikeserohket suve ja kohtumiseni 1.augustil kui lasteaed pärast suvepuhkust oma ukseid avab!

Lasteaia lõpetajad ja nende õpetajad.

Tartumaa Arendusselts koostab piirkonna strateegiat

(algus leheküljel 7)

Kogu planeerimise käigus on väga tähtis jõuda selgusele selles, kuidas püstitatud eesmärged saavutada. Strateegia koostamisel ei saa me üle ega ümber väliskeskkonnast tulenevatest teguritest ja enim mõjutab Tartumaa arengut Tartu linn, sest Tartu linna mõjupiirkond ulatub pea-aegu maakonna piiride ni.

Milline on meie tulevikupilt? Aastal 2013 on Tartumaa Arendusseltsi piirkond aktiivse noortetegevusega, puhta ja tervisliku elukeskkonnaga, loodusliku potentsiaali säästliku kasutamisega, mitmekülgse ja atraktiivse ettevõtluskeskkonnaga, piirkondlikku ja rahvusvahelist kolme sektori koostööd arendav, tervikuna stabiilselt arenev ning inimest väärtustav kogukond siin ja sealpool Emajõe.

Juunis oli liikmetel võimalus kuulata **Soome ühe Leader tegevusgrupi Viisari RY kogemusi**, nende tegevusgrupi rolli

ja tähtsust oma piirkonnas ning Viisari plaane aastateks 2007-2013. Viisari juhatus pöörab suurt tähelepanu uuenduslikele väljakutsetele, tugevdab organisatsiooni nii kohalikul, riikliku kui ka rahvusvahelisel tasandil. Viisari tegevusgrupi toel on tekkinud 31 uut firmat, 123 uut töökohta ja erinevatel koolitustel on osalenud ca 2000 inimest. Läbi erinevate projektide on Viisari oma piirkonda toonud 7 miljonit eurot. Pärast küla- ja projektide elluviimist täheldati külade tunduvalt aktiivsemaks muutumist. Uuel perioodil 2007-2013 jätkatakse kahe peamise teljega: 1. mitmekesisem väikeettevõtlus, 2. kvaliteetne ja mugav elu kodukandis. Ettevõtjad peavad Viisari tegevusgruppi väga tähtsaks väikeettevõtluse arendamisel.

Meie tegemistest saab infot oma piirkonna liikmetelt, seltsi juhatuse liikmelt (Vahur Jaakma) ja tegevjuhilt (Sille Kerner tel 5291171, akkitalu@hotmail.ee).

Peatselt saab valmis ka meie uus kodulehekülg www.tas.ee. Seni on infot üleval www.kodukanttartumaa.ee/TAS

SELTSIMAJA ANNAB TEADA

10.–18. juuli

COUNTY-WANDERING FESTIVAL UNGARIS

Osaleb segarühm Opsal

29. juuli – 03. august

laste ja noorte balletitrupp Sinilind

PUHKE- JA TREENINGLAAGER PÄRNUS

Pühapäeval, 12. augustil kell 12.00 Puhja pargis

PUHJA LAAT

Ootame kauplejaid ja ostjaid!

Pühapäeval, 19. augustil Lähte pargis

KIIGEPIDU

Osalevad naisrühm Rukkilill ja

eakate seltskonnatantsurühm Sügisõied

TÄNUAVALDUS

Avaldame siirast tänu Andrus Lummo ja täname kõiki töökaaslasi, sõpru ja tuttavaid, kes aitasid meid raskel momendil ja tundsid kaasa meie sügavale leinale kalli tütre, tütrepoja ning õe ja õepoja HILLE ja ALAR HIRVESOO traagilise hukkumise puhul.

Leinavad omaksed ja õde Ülle perega

TÄNU

Kirjutamine on üks raske töö.

Minu lugupidamine inimestele, kes lisaks oma põhitööle leiavad aega ja sisemist kohustust amatöörajakirjaniku ametiks!

Täna ja soovin päikest!

Järgmine Puhja Valla Leht ilmub septembris 2007.

Päivi Märjamaa, Puhja Valla Lehe toimetaja

KINOLODI 2007

14. augustil 17.00 randub Rekul kinolodi

vabaõhukino, filmiõpituba, filmitelgid, toitulustamine, bussiring

Üritus on TASUTA

Korraldajad: Kinobuss MTÜ ja Puhja Vallavalitsus

Jälgige täpsustavaid teateid valla infostendidel!

TSIRKUS MARCEL PRAHA ESITLEB:

Ainulaadselt kogu Euroopas koos areenil: lõvi, panter ja jaaguar!

Lisaks: Araabia albiino hobune ja poni, väike ahv dzegid, dresseeritud koerad, laama.

Samuti akrobaadid ja ekvilibrastika ning loomulikult lõbusad klounid.

ETENDUSED TOIMUVAD PUHJA PARGIS

14. JUULIL KELL 19:00

15. JUULIL KELL 15:00

Piletid enne etendust kohapeal

Lapsed 75 krooni, täiskasvanud 100 krooni, VIP kohad 150 krooni, kuni kolmeaastased lapsed tasuta

Etendus toimub iga ilmaga suures tsirkusetelgis ja kestab 1,5 tundi.

Juunikuu õnnesoovid

86	TŠORI HASSANOV	27. 07	Ridaküla külast
83	AINO HIIEMÄE	17. 07	Teilma külast
82	HELJO-MELANIE OJAMAA	20. 07	Puhja alevikust
80	EVALD LAAS	10. 07	Puhja alevikust
79	HELENE POLIN	20. 07	Rämsi külast
76	KALEV NIGUL	21. 07	Ulila alevikust
75	ZOYA KORZOVA	13. 07	Ulila alevikust
75	INGRID ELKEN	18. 07	Teilma külast
74	MAIRE POLAKESE	29. 07	Ulila alevikust
72	LEO MITT	10. 07	Mäeselja külast
72	OSVALD LEMBERG	11. 07	Võllinge külast
72	LAINÉ LINT	13. 07	Puhja alevikust
71	ENNO PÜTTSEPP	19. 07	Kaimi külast

Augustikuu õnnesoovid

92	LYDIA REHME	12. 08	Kaimi külast
87	GUSTAV PEEDO	27. 08	Poriküla külast
84	LEIDA TOSS	19. 08	Puhja alevikust
83	ENDLA KAUTS	22. 08	Puhja alevikust
78	ILSE RAUDSEPP	11. 08	Poriküla külast
78	ALBERT LEIMAN	13. 08	Järvaküla külast
76	ALEKSEI VOROBYEVSKI	08. 08	Kaimi külast
74	MIRALDA PLESKOVSKAJA	04. 08	Ulila alevikust
74	MAIE JURAK	20. 08	Puhja alevikust
74	ALEXANDER MARMYSH	20. 08	Ulila alevikust
73	VLADIMIR VAHTER	15. 08	Ulila alevikust
72	HELMUT POOLAKESE	04. 08	Rämsi külast
72	NIINA VINOGRADOVA	05. 08	Ulila alevikust
72	ÜLLE-REET PEEDO	16. 08	Puhja alevikust
72	ROSALIA HOKKANEN	24. 08	Ulila alevikust
72	VAIKE TOBRELUTS	29. 08	Ulila alevikust
71	SIIRI METSIK	03. 08	Puhja alevikust
70	AINU NAARITS	09. 08	Puhja alevikust
70	VIRVE VAINER	10. 08	Rämsi külast
70	VICTOR KISELEV	14. 08	Puhja alevikust
70	ENDLA KESA	20. 08	Tännassilma k

PUHJA VALLA LEHT

VÄLJAANDJA: PUHJA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

61301 TARTUMAA; TEL. 730 0641

TOIMETAJA: PÄIVI MÄRJAMAA, TOIMETAJA@PUHJA.EE JA PAIVI@PUHJA.EE

TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS

TRÜKIARV: 1050

Valla uued kodanikud

Kadri Bernhardt

Roman Vozijan

01. juunil 2007 sündis tütar

ANETE VOZIJAN

Gloria Pöldsepp

Veiko Paland

04. juunil 2007 sündis poeg

HEIKKO PALAND

Angela Reinhold

Urmas Reinhold

13. juunil 2007 sündis tütar

ANNALIIS REINHOLD

Kaija Piirsoo

Raivo Leiaru

21. juunil 2007 sündis tütar

LISETE LEIARU

Laupäeval 11. augustil

kell 11.00

toimub Puhjas

VÖRKPALLITURNIIR SEGAPAARIDELE

Paarid loositakse

Kell 12.00 VÕISTLUSED LASTELE

Info tel. 52 93 838
52 61 136

MÄLESTAME

Leida-Agathe Tuvike 03.08.1909 – 13.06.2007

Hilda Raissar 12.12.1913 – 13.06.2007